

..Still uit documentaire *Marching in the Dark* (scenario en regie Kinshuk Surjan, productie Clin d'oeil films, 2024)

INCLUSIE

A dark, monochromatic still image showing hands holding a small, glowing object. The word 'INCLUSIE' is overlaid in white text with a green underline. The background is a close-up of hands, with one hand holding a small, glowing sphere. The lighting is dramatic, highlighting the texture of the skin and the fabric of the clothing.

ACTIEPLAN INCLUSIE

In de zomer van 2022 lanceerden we ons [actieplan inclusie](#) samen met de vernieuwde webpagina rond inclusie.

Heel het VAF ging hier mee aan de slag en ook in 2023 realiseerden we verschillende concrete acties, bovenop initiatieven en strategieën die al geïmplementeerd waren. Binnen het kader van 'iedereen in beeld' en 'gelijke kansen voor gelijk talent' dragen we zo bij aan meer inclusie binnen de Vlaamse audiovisuele en gamesector zowel op als achter het scherm.

Begin 2024 zullen we het plan evalueren. Op basis hiervan zullen we het actieplan actualiseren voor 2024 en de komende jaren.

LEF-deelnemers en coaches, traject 2023-2024

ENKELE NIEUWE ACTIES UIT DIT PLAN IN DE KIJKER:

> LEF

Naar aanleiding van een ondervertegenwoordiging van vrouwelijke professionals binnen de steunaanvragen aan het VAF (gebaseerd op de objectieve beschikbare data), lanceerden we in de zomer van 2023 een programma rond Leiderschap en Eigenheid in Film (LEF) voor semi-ervaren regisseurs en producenten die zich identificeren met een overwegend vrouwelijke genderidentiteit. De call stond ook open voor non-binaire personen.

Een jury selecteerde acht deelnemers: Ilse Joye, Ine Holsteens, Julie M. Free, Maryam Kamal Hedayat, Mirna Everhard, Nina Landau, Sarah Lauwers en Sarah Lederman. Het programma startte op in november 2023 en zal eindigen met een netwerkevent in mei 2024. De deelnemers worden gecoacht op vlak van persoonlijk

leiderschap door Kim Neuskens, en voor sommige onderdelen bijgestaan door ervaringsdeskundige in de sector, Patrice Toye. Naast coaching en peerfeedback, organiseren we maandelijks masterclasses over thema's zoals inclusie, leiderschap en communicatie, hoe reageren op grensoverschrijdend gedrag en pitchten met verschillende experts.

[Bekijk hier het overzicht en de aankomende masterclasses in 2024.](#)

Daarnaast bood de afdeling Publiek in 2023 twee werknemers van meerjarig gesteunde organisaties, nl. Elisa De

Schepper van KASKcinema en Sofie Mercier van La Luna/Sphinx Cinema, de mogelijkheid om de opleiding 'Leiderschap in Cultuur' te volgen. Deze opleiding wordt aangeboden door Leiderschap in Cultuur Lage Landen (LinC LL), een initiatief van Antwerp Management School en Universiteit Utrecht en biedt inzichten in verandermanagement, personeelsmanagement, politieke vaardigheden en financieel management.

Steerbeeld uit een LEF-Masterclass

> IMPULSPREMIE VOOR GENDER

Via de impulspremie voor gender stimuleert het VAF producenten om meer op zoek te gaan naar vrouwelijk talent. Een producent die na afwerking van een project op basis van objectieve criteria kan aantonen dat kansen gegeven werden aan vrouwelijk talent, kan met een impulspremie (automatische steun) een nieuw project met vrouwelijke makers aanvatten. Met dit instrument willen we niet enkel vrouwelijke makers meer kansen geven (zie aanleiding hierboven), maar indirect ook andere profielen met voldoende impact op het creatieve en productionele proces zoals Head of Department, eerste en/ of tweede protagonist, producent, ... Deze maatregel ging in vanaf 1 januari 2023 voor creaties die vanaf dan voor het eerst 'regulier' publiek vertoond zijn en waarvan de producent kan aantonen [dat ze in aanmerking komen](#). We kregen twee aanvragen voor de impulspremie voor gender binnen (zie ook hoofdstuk Creatie). We bekijken of we deze premie in de toekomst moeten uitbreiden naar eventueel andere ondervertegenwoordigde groepen. Daarvoor moeten we echter eerst aan de nodige data geraken om dit te kunnen staven, omdat er aan deze positieve actie een financieel voordeel is verbonden.

> UNCONSCIOUS BIAS TRAINING COMMISSIELEDEN

Onbewuste vooroordelen zitten diep in ons verborgen en iedereen heeft ze. Bewustwording en inzicht in dit proces van 'unconscious bias' leerden we aan tijdens de interactieve webinar 'werken aan inclusie' door sociaal psychologe Nina Blussé in februari 2023. De vorming was op maat van commissieleden, en ook redacteurs, medewerkers en bestuursleden van het VAF waren aanwezig.

> WORKSHOPS INCLUSIEVE COMMUNICATIE

De afdeling Publiek zette in november/ december 2023 een opleidingstraject op met drie [workshops rond inclusieve communicatie](#). Claire Van Trimpont van Het Connectief gaf deze workshops. Samen met communicatiemedewerkers van publieksorganisaties ging zij dieper in op een aanpak voor doelgroepgerichte inclusieve communicatie, de ontwikkeling van inclusief taalgebruik en de realisatie van digitale toegankelijkheid.

DATA

Ook dit jaar rapporteren we over de gencijfers in onze aanvragen voor majoritair Vlaamse projecten bij de afdelingen Creatie voor het VAF/Film-, VAF/Media- en VAF/Gamefonds, en bij de afdeling Talentontwikkeling. Om de verhoudingen op het vlak van makers te bepalen, bekijken we hoeveel vrouwelijke makers betrokken zijn bij aanvragen ten opzichte van het totaal aantal personen binnen alle aanvragen voor een bepaalde categorie.

ALGEMENE CIJFERS ♀

SCENARIO		REGIE	
AANVRAGEN		AANVRAGEN	
2021	33%	2021	31%
2022	37%	2022	34%
2023	39%	2023	37%
2021-2023	36%	2021-2023	34%
GOEDKEURINGEN		GOEDKEURINGEN	
2021	38%	2021	37%
2022	38%	2022	37%
2023	41%	2023	38%
2021-2023	39%	2021-2023	37%

Als voorbeeld: een vrouwelijke maker die bij meerdere aanvragen betrokken is, werd dus meerdere keren geteld. Als meerdere vrouwelijke makers bij één aanvraag betrokken zijn, werden ze ook evenveel keer geteld. Hetzelfde geldt voor mannelijke makers en de makers die zich hebben opgegeven als non-binair of die geen gender opgaven. Voor Creatie worden deze laatste samengeteld om de verhouding met vrouwelijke personen te berekenen. Over de categorie 'non-binair' beschikken we immers momenteel nog niet over betrouwbare cijfers wat betreft creatiesteun. Enerzijds staat op onze online module MyVAF default het gender 'O' of 'onbepaald' aangekruist. Dat blijft soms staan omdat men er heeft overgekeken. Anderzijds komen deze gegevens van de betrokkene op een onrechtstreekse manier binnen, namelijk via de aanvrager van het dossier. Degene die het aanvraagdossier opmaakt is meestal iemand binnen het productieteam, en bijgevolg niet in staat of gemachtigd om accuraat over het genderspect in onze contactendatabase te rapporteren. Binnen de afdeling Talentontwikkeling is het de deelnemer zelf (veelal 'maker'

TEN OPZICHTE VAN VORIG JAAR ZIEN WE EEN LICHTTE STIJGING VAN VROUWELIJKE SCENARISTEN (+2%) EN REGISSEURS (+3%) BETROKKEN BIJ EEN AANVRAAG VOOR CREATIESTEUN IN 2023

en 'aanvrager') die de contactfiche aanmaakt, en niet een derde persoon. Vandaar worden deze gegevens wél opgenomen bij de cijfers van Talentontwikkeling.

Ten opzichte van vorig jaar zien we een lichte stijging van vrouwelijke scenaristen (+2%) en regisseurs (+3%) betrokken bij een aanvraag voor creatiesteun in 2023. Dit toont zich ook in een stijging van de goedgekeurde aanvragen met een vrouwelijke scenarist (+3%) en regisseur (+1%).

In tabel hiernaast vind je de percentages voor de drie recentste jaren.

Hier zie je de positieve evolutie m.b.t. vrouwelijke aanwezigheid vanaf het eerste jaar van onze monitoring (2018) tot en met 2023.

	2018	2023
AANVRAGEN SCENARIO	22%	39%
GOEDKEURINGEN SCENARIO	27%	41%
AANVRAGEN REGIE	21%	37%
GOEDKEURINGEN REGIE	28%	38%

BEKIJK HIER DE LIJST VAN
STEUNTOEKENNINGEN VAN
HET VAF/FILMFONDS

BEKIJK HIER DE LIJST VAN
STEUNTOEKENNINGEN VAN
HET VAF/MEDIAFONDS

Volgens gecumuleerde data van de laatste drie jaar (periode 2021-2023) vertegenwoordigen **vrouwelijke makers (d.w.z. scenaristen en regisseurs)** gemiddeld 34 à 36% binnen de aanvragen creatiesteun bij het VAF/ Film- en VAF/Mediafonds samen. Onze data geven daarnaast aan dat de discrepantie tussen mannelijke en vrouwelijke professionals zich bijna altijd voordoet in de instroom van de aanvragen en niet in het selectieproces. Vrouwelijke makers vertegenwoordigen namelijk gemiddeld 38% binnen de goedkeuringen creatiesteun in de laatste drie jaar.

ALGEMENE CIJFERS

Ten opzichte van het eerste jaar van onze meting (2018) spreken we van een merkelijk positieve evolutie: zie *kader links*

Sinds januari 2022 polsen we ook naar het gender van de producent in de aanvraagmodule op twee manieren:

> **de vertegenwoordigende producent:** dit is de fysieke persoon die binnen de productiestructuur beslist om het project te produceren en de financiële eindverantwoordelijkheid draagt.

> **de verantwoordelijke producer:** dit is de fysieke persoon die ten opzichte van het VAF als aanvrager voor het concrete project fungeert en binnen de productiestructuur de concrete, dagdagelijkse productie van het project in handen heeft.

DATA PER CATEGORIE VAF/Filmfonds en VAF/Mediafonds

Net zoals in 2022 kunnen we voorzichtig afleiden dat in de aanvragen creatiesteun meer vrouwelijke producers (35%) voorkomen dan vrouwelijke producenten (28%) over de categorieën heen.

In de grafieken op de volgende pagina is de evolutie afleesbaar **per categorie** (VAF/Filmfonds en VAF/Mediafonds samen), afzonderlijk voor scenario, regie en producer.

De categorieën animatie, FilmLab, Innovatielab en podcasts zijn de koplopers in aanwezigheid van vrouwelijke makers bij zowel aanvragen als goedkeuringen. Hierbij zijn er binnen de podcasts de meeste vrouwelijke makers betrokken bij een aanvraagdossier (54%). Bij de goedkeuringen ligt het aandeel vrouwelijke makers het hoogste binnen animatie (52%). Dat was ooit anders.

Een positieve inhaalbeweging vinden we terug binnen fictie. Het aandeel vrouwelijke makers is van 30% in 2022 gestegen naar 34% in 2023 binnen de aanvragen creatiesteun, waarbij de goedkeuringen volgden met 38% in 2023 ten opzichte van 30% in 2022.

Het aandeel vrouwelijke makers kende de grootste stijging binnen de aanvragen FilmLab. In deze categorie ging het percentage met 5 procentpunten omhoog in 2023 (47%) ten opzichte van vorig jaar (42%).

DATA PER CATEGORIE (VAF/FILMFONDS en VAF/MEDIAFONDS samen)

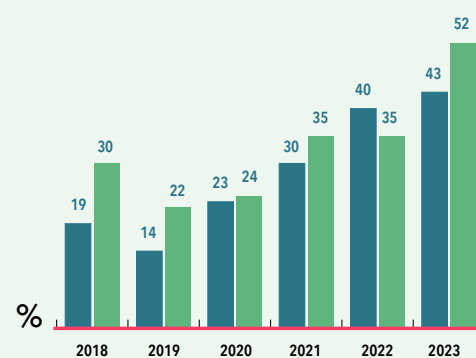
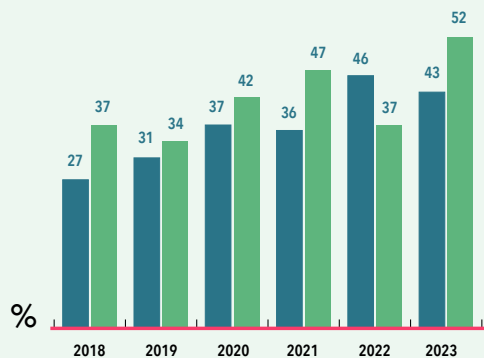
Aanvragen Goedkeuringen

VROUWELIJKE SCENARISTEN ♀

VROUWELIJKE REGISSEURS ♀

VROUWELIJKE PRODUCERS ♀

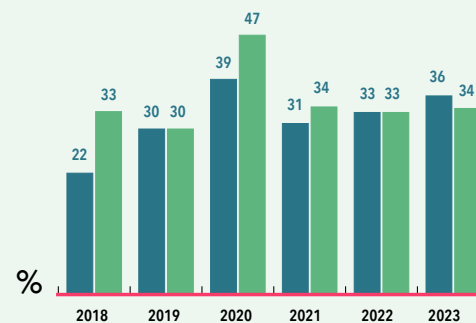
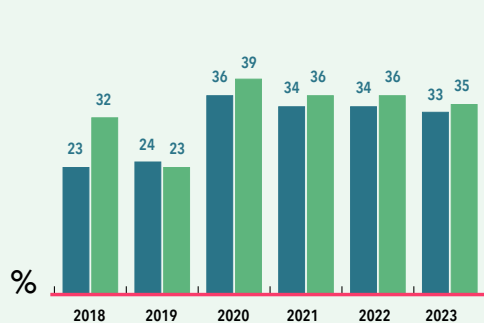
ANIMATIE

DEZE DATA WORDEN PAS GEMETEN VANAF 2022

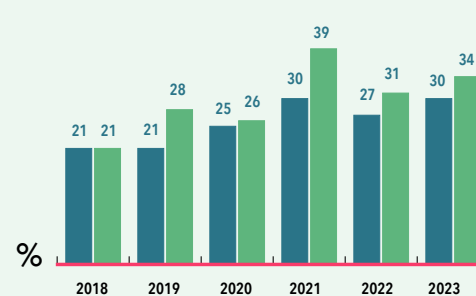
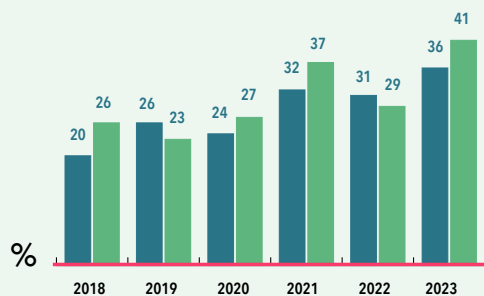
DOCUMENTAIRE

DEZE DATA WORDEN PAS GEMETEN VANAF 2022

FICTIE

DEZE DATA WORDEN PAS GEMETEN VANAF 2022

DATA PER CATEGORIE (VAF/FILMFONDS en VAF/MEDIAFONDS samen)

Aanvragen

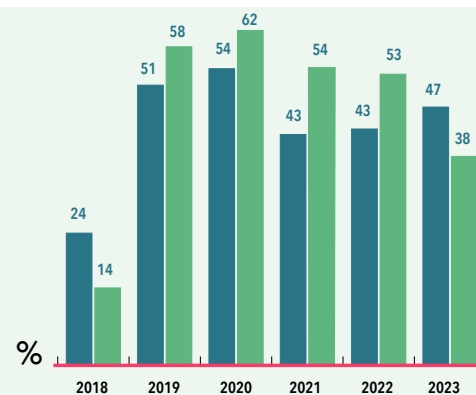
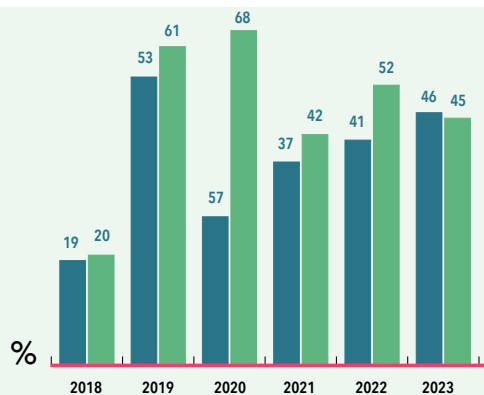
Goedkeuringen

VROUWELIJKE SCENARISTEN ♀

VROUWELIJKE REGISSEURS ♀

VROUWELIJKE PRODUCERS ♀

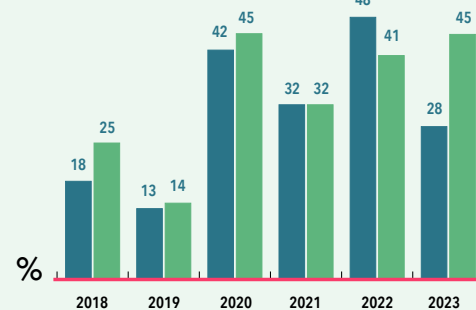
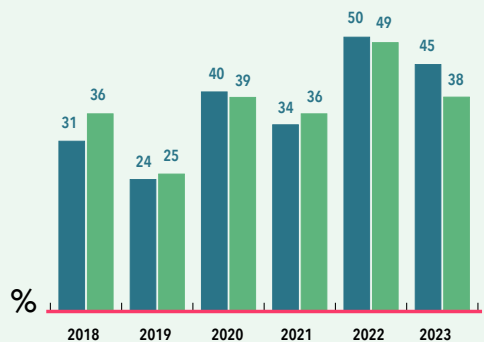
FILMLAB

DEZE DATA WORDEN PAS GEMETEN VANAF 2022

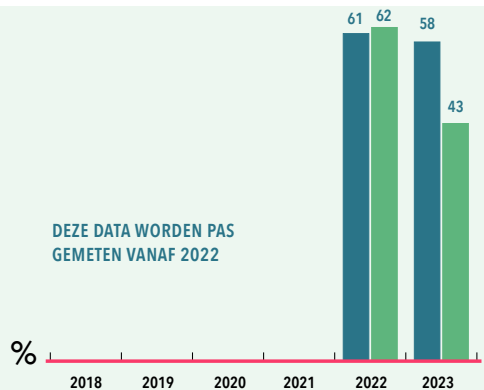
INNOVATIELAB

DEZE DATA WORDEN PAS GEMETEN VANAF 2022

PODCASTS

DEZE DATA WORDEN PAS GEMETEN VANAF 2022

DEZE DATA WORDEN PAS GEMETEN VANAF 2022

VAF/Gamefonds

Bij het **VAF/Gamefonds** meten we de genderrepresentatie in aanvragen sinds 2018 binnen de vier categorieën games die we bij het VAF ondersteunen, nl. artistieke games, entertainmentgames, serious games en educatieve games op het niveau van game director. *Zie tabel.*

TOTAAL PERCENTAGE GAME DIRECTOR F	Aanvragen	Goedkeuringen
2021	5%	7%
2022	12%	12%
2023	3%	3%

BEKIJK HIER DE LIJST VAN
STEUNTOEKENNINGEN
VAN HET VAF/GAMEFONDS

BEKIJK HIER DE CIJFERS VAN
GENDERVERDELING BINNEN
DE VERSCHILLENDE FILM-
EN GAMEOPLEIDINGEN
IN VLAANDEREN.

In 2023 werden er meer aanvragen ingediend dan in 2022, maar het absolute aantal vrouwelijke game directors bleef ongeveer hetzelfde. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de weinige Vlaamse studio's met een vrouwelijke game director geen aanvraag hebben ingediend in 2023. Sinds 2022 kunnen we hier ook cijfers over de technical directors aan toevoegen. Dit is tevens het eerste jaar dat we kunnen rapporteren over de art directors en producers. We zien dat de rol van art director de grootste vrouwelijke vertegenwoordiging heeft binnen elke categorie (artistieke-, entertainment & serious games). Vrouwelijke producers zien we aanwezig binnen de aanvragen voor de artistieke (16%) en entertainment games (8%).

In de categorie educatieve games was geen enkele vrouwelijke game director, technical director of art director betrokken bij een aanvraag. Dit komt omdat er slechts één ontvankelijke aanvraag (*Kadet*) was in 2023 voor een educatieve game.

Momenteel zien we enkel bij artistieke games vrouwelijke game directors een aanvraag indienen bij het VAF/Gamefonds. Binnen deze categorie zien we een aandeel van 29% vrouwelijke game directors, 25% technical directors en 33% art directors. Binnen de serious games zien we vooreerst een aandeel van 8% vrouwelijke technical directors bij de aanvragen en 13% bij de goedkeuringen. De leiding over het technische gedeelte van games ligt bij educatieve en entertainment games nog voor 100% in handen van mannen.

Onze data geven aan dat er zich nog steeds een discrepantie voordoet in de instroom van de aanvragen binnen het VAF/Gamefonds. Bij gamemakers start het onevenwicht namelijk al op de schoolbanken. Dit is een andere situatie bij het VAF/Film- en VAF/Mediafonds waarbij momenteel ongeveer evenveel vrouwelijke als mannelijke makers afstuderen aan de audiovisuele opleidingen.

PERCENTAGE VROUWEN BINNEN DE STEUNAANVRAGEN EN -GOEDKEURINGEN

GAME DIRECTOR Aanvragen Goedkeuringen

ARTISTIEKE GAMES		
2018		
2019		
2020		
2021	33%	50%
2022	33%	29%
2023	29%	40%

ENTERTAINMENT GAMES

2018	8%	13%
2019	7%	22%
2020	6%	9%
2021	4%	5%
2022	7%	6%
2023	0%	0%

EDUCATIEVE GAMES

2018	50%	67%
2019	33%	100%
2020	50%	0%
2021	0%	0%
2022	0%	0%
2023	0%	0%

SERIOUS GAMES

2018	20%	0%
2019	14%	14%
2020	33%	0%
2021	0%	0%
2022	0%	0%
2023	0%	0%

TECHNICAL DIRECTOR Aanvragen Goedkeuringen

ARTISTIEKE GAMES		
2018		
2019		
2020		
2021		
2022	11%	14%
2023	25%	33%

ENTERTAINMENT GAMES

2018		
2019		
2020		
2021		
2022	0%	0%
2023	0%	0%

EDUCATIEVE GAMES

2018		
2019		
2020		
2021		
2022	0%	0%
2023	0%	0%

SERIOUS GAMES

2018		
2019		
2020		
2021		
2022	0%	0%
2023	8%	13%

ART DIRECTOR Aanvragen Goedkeuringen

ARTISTIEKE GAMES		
2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023	33%	40%

ENTERTAINMENT GAMES

2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023	26%	29%

EDUCATIEVE GAMES

2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023	0%	0%

SERIOUS GAMES

2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023	10%	17%

PRODUCER GAMES Aanvragen Goedkeuringen

ARTISTIEKE GAMES		
2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023	16%	20%

ENTERTAINMENT GAMES

2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023	8%	3%

EDUCATIEVE GAMES

2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023	0%	0%

SERIOUS GAMES

2018		
2019		
2020		
2021		
2022		
2023	0%	0%

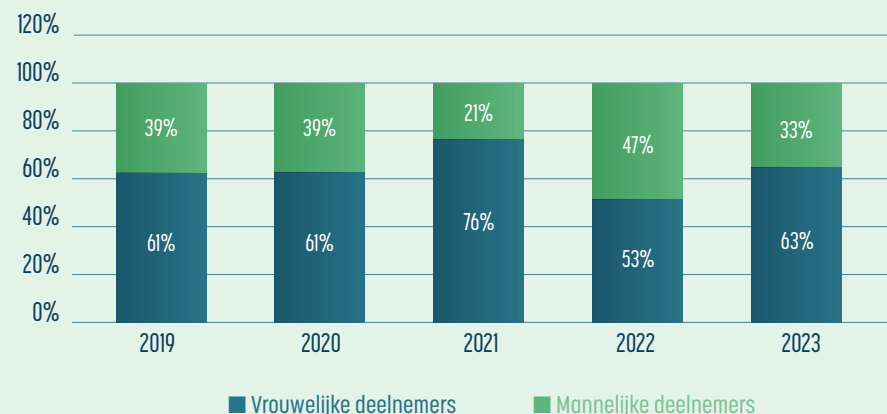
DATA TALENTONTWIKKELING

De grafiek hiernaast geeft een update van de aanwezigheid van vrouwelijke deelnemers aan de diverse **VAF-ateliers** (binnen het VAF/ Film- en VAF/Mediafonds) en bij de **Wildcardwinnaars**.

Als we gaan kijken naar de verhoudingen binnen de aanvragen van Wildcards en de verschillende VAF-ateliers - dus op niveau van instroom - zien we een sterkere vrouwelijke vertegenwoordiging dan bij Creatie. Vrouwelijke deelnemers waren over deze vier jaren heen steeds in de meerderheid binnen Talentontwikkeling. Ook in 2023 zien we een grotere vrouwelijke vertegenwoordiging (63%) in de deelnemers van de VAF-ateliers en Wildcardwinnaars. Dit jaar waren er geen deelnemers of Wildcardwinnaars met als aangevinkt gender *onbekend*, waar dat in 2022 nog 13% was.

Er waren dit jaar 36 Wildcardaanvragen van vrouwelijke studenten (51%) waarvan vier vrouwelijke winnaars (100%). Wanneer we de Wildcardwinnaars buiten beschouwing laten, komen we op een aanwezigheid van 54% vrouwelijke deelnemers aan ateliers. ■

Wildcardwinnaars en deelnemers ateliers (%)

BEKIJK HIER DE LIJST MET DEELNEMERS, BEGUNSTIGDEN VAN BEURZEN EN HUN PROJECTEN

